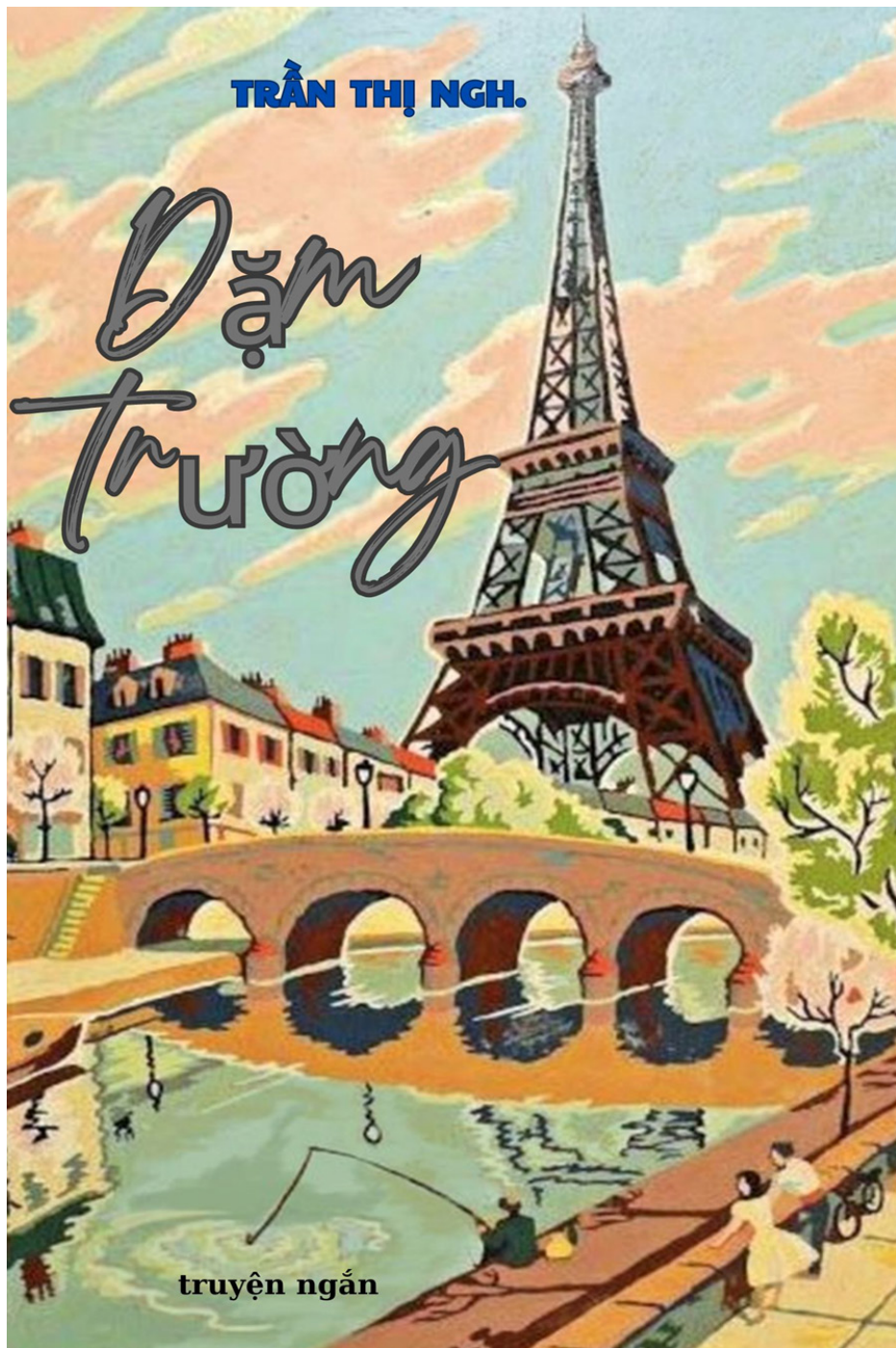

TRẦN THỊ NGH.

Đạm Trưởng

truyện ngắn

Dặm trường

truyện ngắn

Trần Thị Ng.H.

dặm trường

Trần Thị NgH.

Bìa: *M. C. P*

Nguồn: *Thư viện Tiểu Lùn*

dặm trường

TRẦN THỊ NGH.

**VĂN NGHỆ
xuất bản
California 1999**

Nhà văn Trần Thị NgH.
thời con gái hoa mộng

Trần Thị NgH. tên thật là *Trần Thị Nguyệt Hồng*, sinh 1949 tại Cà Mau. Bắt đầu viết văn năm mười lăm tuổi, truyện ngắn đầu tiên đăng báo người lớn năm 18 tuổi.

Các truyện ngắn của *Trần Thị NgH.* đăng trên các tạp chí: *Văn*, *Vấn Đề*, *Thời Tập*, *Thời Văn* sau chọn thành một tập mang tên *Những ngày rất thong thả* in năm 1975 nhưng chưa kịp phát hành thì gặp biến cố 30/4.

Sau hai mươi năm im lặng, *Trần Thị NgH.* đã trở lại trên văn đàn với những truyện ngắn mới...

Mới đây bà đã cho xuất bản ba cuốn sách mới.

Hiện tại bà đang sống tại Paris nhưng vẫn đi lại thường xuyên giữa Sài Gòn và Paris để tìm cảm hứng sáng tác. Những tác phẩm của bà thường miêu tả những điều xảy ra trong cuộc sống thường ngày, không kịch tính nhưng lôi cuốn với những nét đặc tả tâm lý nhẹ nhàng, những nút thắt – mở tự nhiên.

Các tác phẩm đã xuất bản:

– Tập truyện ngắn Trần Thị NgH, NXB Văn Nghệ, California, USA 1999

– Lạc Đạn và 10 truyện ngắn, NXB Thời Mới, Toronto, CANADA 2000

– Nhấn Rúm, NXB La Frémillerie, Paris, FRANCE 2012

– Nhà Có Cửa Khóa Trái, NXB Hội Nhà Văn, VN 2012

– Lạc Đạn, NXB Hội Nhà Văn, VN
2012

– Nhãn Rúm và các truyện ngắn
khác, NXB Hội Nhà Văn, VN 2012

DẶM TRƯỜNG

Siống như một người đang đứng bỗng bị xô tạt vào đầu làm ngã chúi nhủi. Tôi bị vậy đó. Ông bác sĩ ở Le Vésinet gọi đó là chúng rối loạn hệ thần kinh đôi khi gây mất thăng bằng. Tôi uống Serc và Kardejic được bốn ngày thì bị ngã xuống lòng đường Arago trong khi đang đi bộ bên lề phải trên đường từ ga về. Lúc chiếc Cadillac màu xám trườn lên đầu nghe đánh bụp rồi thẳng két là lúc tôi đứng bật dậy ngó xuống. Chết bây

nhảy trắng đục có lẫn đỏ ngoi ra chầm chậm từ cái sọ bị bể méc xẹo. Hai cánh tay xoắn trên mặt đường, giật giật. Thấy ghê quá. Tôi bước lên lề nhường chỗ cho những người đi đường tò mò tụ lại xem tai nạn. Người đàn ông lái chiếc Cadillac trạc ba mươi tuổi, mặt nhợt đi vì sợ, mái tóc bần chải dựng đứng. Ông ta xuống xe nói như la :

– Đường vắng teo, tự nhiên bà ta nhào ra.

Sau đó mỗi người trong đám đông nói một câu, có khi hai ba người nói một lúc không ai nghe ai. Từ trước tới nay tôi không bao giờ dừng lại để chen lấn xem bất cứ một tai nạn nào trên đường phố. Phần không thích nhìn thấy máu me, phần sợ cảnh sát giữ lại mời làm chứng, thủ tục nhiều khê. Bởi vậy mặc kệ cái cụm người lơ nhố, tôi bước đi khoan thai

trong nắng đêm. Bây giờ khỏe rồi; có cảm cái lông công trên đầu nháy cả tung ngoài đường cũng không ai biết. Khoái nhất là mình nhìn thấy từng chi tiết của bọn lỗ lã mà ngược lại thì không. Bây giờ mình trong veo đi chơi, còn cái xác bây hầy nằm lại đằng kia. Thật đáng đời. Tôi rửa mấy câu cho đã rồi queo đường Simone Signoret.

Không biết bao giờ Việt Nam mới có các con đường được đặt theo tên tài tử điện ảnh. Đường Diễm Hương, đường Lý Hùng, đường Lê Công Tuấn Anh. Nghe hơi kỳ kỳ nhưng chắc lâu ngày sẽ quen. Nắng lúc chín giờ đêm kéo buổi chiều hè dài ra. Nhà cửa hai bên đường còn rực màu ngói đỏ sạch sẽ sau cơn mưa ngày hôm trước Chẳng hiểu con đường này thì ăn nhậu gì đến nữ tài tử đã đóng vai góa phụ Couderc. Tôi về đến số 12

đường Boris Vian khi chương trình Sagas trên tivi đang sôi nổi bởi mớ đời tư của các bậc vương giả. André và Liliane đang tà tà trong phòng ăn, vừa uống trà cúc vừa xem truyền hình. Tôi sà xuống ngồi cạnh, chăm chăm nhìn hai người. Bình thường đâu dám sờ sảng như vậy. Liliane thụng người trên ghế có lưng dựa, nọng cổ chập xuống ngực, mái tóc ngắn màu vàng cháy bị đánh rối dựng ngược trong khi lông mi mascara đen sì cụp xuôi theo mí mắt xệ. André chum cái miệng nhỏ xíu mỗi khi chăm chú làm một việc gì; hàng ria mép chụp lên môi trên thiếu điều muốn sẵn trớn đâm thẳng xuống môi dưới. Chuông điện thoại reo. André đứng phắt dậy bắt máy như thường lệ. Cảnh sát đã truy ra được chỗ tạm cư của người bị tai nạn. Giải. Tôi ngồi xem tiếp chương trình tivi trong khi hai vợ chồng họ bàn tán táo tác sau cú điện

thoại. May mà họ quên tắt tivi trước khi lái xe ra cổng. Người dẫn chương trình cái miệng dẻo quẹo đang mời khán thính giả xem qua 3000 đôi giày của bà Marcos. Vơ vét của nhân dân để tiêu pha như vậy mà khi về nước vẫn được nghênh tiếp như một bậc mẫu nghi. Chả hiểu ra làm sao. Nhân dân nhiều khi dễ thương quá trời, có lãnh đạo nào thỉnh thoảng nghĩ vậy không ta.

Tôi xem chán, mò lên lầu để tivi hoạt động một mình. Tắt sao được. Căn phòng dành cho tôi vẫn vậy. Mới mấy tiếng đồng hồ thôi mà. Hình như hai vợ chồng có lục lại ngăn tủ tìm giấy tờ cần thiết để đi lãnh xác. Tội nghiệp! Khi không rước họa vào thân. Hay là bây giờ mình về Việt Nam chơi, tự nhiên tôi nghĩ. Chuyện chôn cất là của người sống hơi đâu lo chi cho mệt. Nay mình đi du lịch

hồn nhiên vô tư đâu cần giấy tờ gì, cũng không cần va-li. Hết tắm rửa thay đồ đánh răng chải tóc; khởi mang theo lĩnh kính Pantène, thuốc xúc mụn, sáp tẩy hôi nách, dao cạo lông chân, ống xịt miệng thúi. À nhưng mà để coi bọn chúng nó chôn mình ở nghĩa địa nào. Lâu rồi có ra Place de l'Eglise thăm mộ Trần Châu. Nhìn lên bìa ảnh cô cháu gái cười dịu dàng chụp chung với vị hôn phu người Gia Nã Đại thấy rầu quá. Hai đứa cũng bị tai nạn xe hơi, chưa kịp sống chung đã chết chung. Bây giờ nằm chung có ấm mấy cũng lạnh. Đó là cách suy nghĩ của tôi trước đây kìa. Để coi bọn chúng nó có tìm được miếng đất nào không hay là thiêu cha nó, bỏ vô hũ cho gọn. Con cháu muốn thờ cúng cũng dễ, khởi sợ có lúc nghĩa địa bị bang ra biến thành công viên hoặc siêu thị, xương cốt phải moi lên cất lại kiểu khác. Nhưng mà con cà

con kê chắc cũng còn lâu mới mờ yên mả đẹp. Tôi đứng ngó căn phòng một lát rồi xuống cầu thang.

Nghe nói hồn ma bóng quế cứ bay là đà từ chỗ này sang chỗ kia khỏi tốn tiền xe cộ, khách sạn. Thành thật mà nói tôi dở nhắm hướng lắm. Hồi nhỏ, đến tám tuổi mới tự mang giày đứng hai bên phải trái. Còn bây giờ vẫn thỉnh thoảng lẫn lộn hướng Đông với hướng Tây nói chi đến kiểu ghép Đông Nam, Tây Bắc hay gì gì. Vậy đi máy bay cho rồi. Và lại thả hồn đi tàng tàng như vậy gặp lạnh nóng hoặc mưa bão thất thường chẳng biết có sao không. Nó nhồi cho biết. Mới chết lần đầu chưa có kinh nghiệm. André và Liliane về nhà lúc 2 giờ sáng. Hai người ngồi rù rì ở phòng khách, vò đầu bứt tóc, một lát đổ sang gây gỗ đổ thừa ai biểu rủ bả ở chơi nghỉ hè chi cho rộn chuyện.

Kệ, cho tụi bây tính với nhau. Còn thằng Cadillac thì có hãng bảo hiểm gánh cho nó rồi. Tôi thềm tra quyển Chỉ Nam Du Lịch để tìm địa chỉ một hãng hàng không. Tuyệt đối không đi Vietnam Airlines. Chẳng phải sợ máy bay dõm rớt xoành xoạch hay có thành kiến với dịch vụ nội hóa mà ghét cái miệng cười của mấy cô tiếp viên. Cười với hành khách ngồi khoang trên kiểu khác, khoang dưới kiểu khác; với người da trắng thì xuýt xoa xằng xái, thấy da vàng mũi tẹt không thềm mời đọc báo nước ngoài. Cứ y như người ta khóc mướn, tiền nào của nấy. Suýt chút nữa quên mất cái vé khứ hồi của Singapore Airline; mới dùng cho bạn đi, chuyển về còn để trống ngày bay. Hãng này được Phi trường thuộc loại tối tân nhất nhì thế giới. Có phải chờ ở đó ba tiếng đồng hồ đi lang bang cũng vui. Thường thì dân chúng mua hàng miễn

thuế ở các trạm dừng để làm quà cho bà con cô bác. Kỳ này khỏe, khỏi mất công lập danh sách phải cho ai cái gì, hết giả ơn – giả nghĩa.

Lại lú lẫn rồi. Cứ việc ra Charles de Gaulles ngồi chơi, gặp chuyến nào đi chuyến nấy. Hoặc muốn chơi nổi thì tìm Concorde mà đi, tội gì ngồi tra địa chỉ hãng hàng không. Bộ tính đi ghi vé đàng hoàng chắc. Theo cái thói cũ biết chừng nào về tới nhà. Đang nóng lòng muốn biết có trộm đạo đào tường khoét vách cái nhà đóng cửa bỏ im mấy tháng nay thì lên đường đi cho rồi còn chần chừ gì nữa. Sao tôi ghét phải làm quen với hoàn cảnh mới quá. Kiểu này phải chết đi sống lại vài lần mới có kinh nghiệm. Cách đây vài năm xem phim Ghost thấy Patrick Swayze sau khi chết mặc độc cái sơ-mi ca-rô với quần jean tất tả ngược xuôi đi

theo thằng bạn phản trắc giành giật lại người bạn tình Demi Moore một muốn dứt hơi. Tưởng đâu bọn đạo diễn Hollywood hư cấu để đổi đề tài câu khách ai dè trí tưởng tượng của bọn chúng ghê gớm thật. Bây giờ có muốn sành soạn hành lý thay quần áo nhờ André đưa phi trường cũng không được. Phải tự lo liệu một mình. Làm biếng đi bộ thì chịu khó lết ra ga, lấy RER hướng Vallée Sur Marne rồi chuyển xe ở Châtelet Les Halles.

Từ hồi chết đến giờ mới thấy sướng nhất là không phải chi tiêu một đồng xu teng. Cứ việc nhơn nhơn cái mặt đi ra đi vô những nơi công cộng, không bị máy dò điện tử kêu tí-tít nếu chơi trò gian xảo. Mà chơi sao được, quên hoài. Tôi ngồi lừ khừ một chạng đường thật dài trên xe điện để ra phi trường, sau đó len lỏi qua đám hành khách đang lao xao

làm thủ tục lên tàu. Hết biết giờ giấc. Hai ngày nay đâu có cơm nước tiêu hóa bài tiết gì đâu, cũng chẳng phân biệt sớm muộn. Chả bù mấy tháng trước lang thang ở Paris, gặp hôm trời lạnh cứ chốc chốc lại dáo dác tìm nhà vệ sinh.

Sống cái nữa là leo được lên ghế thượng hạng ngồi cho nó đã. Khách ngồi ở khoang này được hầu hạ như vua. Các cô tiếp viên xinh đẹp nói năng nhỏ nhẹ, giọng ngọt như đường hóa học. Ngủ có người se sẻ đến kéc chăn lên tới cổ, cứ như mẹ người ta. Ăn thiếu điều muốn dứt. Lâu lâu nghiêng cái vai thon thon ghé hỏi thăm sức khỏe. Ảo tưởng. Ảo tưởng. Thấy mấy thằng cha già dê cười tít mắt khi được mấy o săn sóc, muốn nổi dịch tống cho một đạp. Lại quên nữa, bây giờ có đám đá ai được nữa đâu. Ngồi lơ mơ đến chặng thứ hai thì phải đổi

máy bay; chuyến này đầy hành khách, đa số là người châu Á, rất nhiều người Việt Nam chắc đi công du công tác gì đó về nước. Cha, nổ dữ há.

– Ủi giời, cả nước chúng nó diện tích chỉ bằng cái thành phố Bắc mà chúng nó văn minh khiếp quá.

– Hôm đi bát phố ở CK Tang vợ tôi bà ấy không chịu lỗi máy nạnh phải mua gấp một cái áo nen Ê-nít đấy (chắc là Elite).

– Này, ông có thì giờ ghé qua Santosa chưa, chúng nó làm cả một bảo tàng viện lịch sử bằng sáp kể lại cái thời làm thuộc địa của Anh đấy.

– Gớm! Người sáp mà cứ y như thật, xem kỹ thấy có cả lông tay lông mép đấy ông ạ.

Không nghe mấy ông mấy bà nói gì về công vụ, chỉ toàn khoe tôi mua được cái này thằng nọ mua được cái kia. Tôi lớ ngớ không biết ngồi đâu vì không còn chỗ trống. Thật ra nếu muốn cứ leo lên đầu lên cổ người ta mà ngồi, hoặc nhõng nhẽo nữa thì đừng đưa trên bắp vế của cha nội nào đó. Thôi cảm ơn. Tôi mò ra sau đuôi coi mấy em tiếp viên giải trí với nhau ra sao. Nàng thì dũa móng tay, nàng chải lại lông mi. Trời, nhớ Liliane với hai cánh bướm mascara ghê. Không biết hai vợ chồng đã lãnh xác ra được chưa. Tôi còn gửi họ chút đỉnh tiền có một tí ti chẳng sao. Chùng đó đủ sức ma chay trong vòng thân mật, miễn đừng muốn máy bay riêng đưa xác tôi về Việt Nam thì được. Đưa về cũng không biết để đâu; lại thêm các thủ tục lãnh hàng ở phi trường Tân Sơn Nhất, rồi đút lót năm bảy cửa, tới chùng đó chắc thúi dữ. Ai cầm lòng

cho nổi khi thấy chính mình lúc nhúc dòi bọ như vậy ở 40 độ C. Một nàng tiếp viên bỗng bật ra cười ngả ngớn:

– Cha đầu hỏi ngồi gần cabine rửa toilet nay đi nhẩy đầm.

– Kép mày bay chuyến nào?

– Tối nay nó chưa về đâu. Còn đang ở phi trường Schiphol.

– Vậy ngu gì không đi? Sẵn tiện nhờ chả xách giùm tao gói quà được không?

– Thôi đi, chuyện tao còn chưa xong. Lặng quạng ở tù cả đám.

Tối đây thì các em lục đục đứng dậy chuẩn bị phục vụ bữa ăn tối. Thế giới này đơn giản quá chừng. Trong những cái đầu xinh đẹp kia chẳng lẽ chỉ có những toan tính thôi sao. Nàng có đôi mắt sắc

như gương đột nhiên hạ rèm mi xuống làm nét mặt chần lửa dịu lại buồn xa vắng rồi mềm mại nàng đẩy xe thức ăn ra lối đi giữa hai hàng ghế.

★

Chuyến bay 734 của hãng Singapore Airlines đáp xuống phi trường Tân Sơn Nhất lúc 6 giờ chiều. Phi đạo ướt, trời sầm sì buồn hiu, chắc vừa mưa xong. Tôi bước lênh đènh theo đám hành khách. Lần đầu tiên đi du lịch không có hành lý, đã thiệt. Những ông kẹ làm việc tại phi trường đưa mắt thám tử ra soát từng người có như muốn lột hết quần áo người ta ra. Ngay cả lúc ăn đứt lót cũng làm mặt ngầu; chắc không tiện ngã giá. Ra khỏi phòng lạnh hơi nóng hực vào mặt như bị tát tai. Tôi tưởng tượng vậy khi có

mấy người theo phản xạ tự nhiên hơi bật ngựa ra phía sau hoặc né trái. Phần tôi chẳng cảm thấy gì, trong veo mà. Lổ nhỏ sau cái rào cản sơn trắng là một cộng đồng nhốn nháo, hưng hức chờ. Không khí nóng, ẩm, trộn lẫn với mùi mồ hôi của đám đông tạo một cảm giác gây gây buồn buồn như người bị lao phổi hơi sốt hâm hấp vào buổi chiều. Lại tưởng tượng phải không? Tôi đứng giữa hai mẹ con chắc xa lâu ngày mới gặp lại. Người con thơm mùi Lavande còn bà mẹ có mùi dầu Nhị Thiên Đường. Không muốn ôm mẹ thì thôi rán mà chi. Người con đẩy nhẹ vai bà mẹ ra. Gần đó một tên mặt mũi láu cá xách nhăm cái va-li của ông bụng phệ, rồi một bà mắt xanh mỏ đỏ trên ngực đeo tòn teng hai trái bưởi silicon ở đâu chạy tới ôm chầm một bà khác có sắc đẹp hoàn hảo của thẩm mỹ viện Cẩm Thạch: Lệ Hoa, Lệ Hoa! Trời ơi Lệ

Hoa. Đoàn tụ kiểu Xóm Văng hoặc Mùa Thu Lá Bay.

Tôi đi bộ lững thững ngang qua chỗ bán bia và trứng vịt lộn, nơi có mấy cái bàn gỗ thấp kê lè tè trên lề đường phía trước Superbowl. Dân nhậu ít tiền ngồi ngoài này mát, rẻ. Gái mới lớn thường vào trong kia. Quần sọt áo sát nách hở rốn điện thoại di động cài vắt vẻo ở túi quần sau. Ai có thì giờ ghé coi các em đứng xoạc chân chống hông chơi Bowling, thấy đã con mắt. Không biết dạo này tới một gì rồi. Đường Hoàng Văn Thụ kéo dài ra, hẹp lại rồi sầm uất những hàng quán.

Đứng tại ngã tư giao cắt bởi hai con đường mang bốn tên Nguyễn Kiệm, Phan Đình Phùng Hoàng Văn Thụ Phan Đăng Lưu mà trước kia là Võ Di Nguy, Chi Lăng, Võ Tánh, tôi phân vân không biết quẹo ngả nào. Để ghé thử coi bà già ra sao. Vãn chị Hai bán thuốc lá ngồi ở đầu ngõ hẻm sùm sụp cái nón lá che bụi nắng gió. Cái mặt mỗi năm một già thêm, xệ, nhăn, sạm nhưng đôi mắt tinh anh vẫn thấy hết sự thế. Cô nào trong hẻm đi

ra với chàng nào đi xe Dream, bác nào đi chợ về bằng xích lô, ông nào mới chở vô cái máy giặt, chị nào mới cắt bộ đồ soa, gia đình nào mới có người thân ở Mỹ Úc Canada về chơi, bé nào ỉa trong quần... Muốn biết gì cứ dùng chân đầu hẻm. Đài Hoa Sen thú thiệt. Tôi trôi lênh bênh qua mặt chị ta, queo ngang nhà bác tổ trưởng nghe giọng Bắc năm tư quen thuộc:

– Cháu mới về đó hở? Có chuyển giùm bác gói tôm khô và mấy cái thư cho vợ chồng Hòa ở Créteil chứ.

Tưởng tượng thôi chứ ông già làm sao thấy được có ma đi trước mặt lúc chạng vạng. Bắc di cư, 23 năm làm tổ trưởng tính từ bảy lăm, con cháu đều ở nước ngoài. Ngộ không? Vậy mới thấy chủ trương của nhà nước ta thoáng, không phân biệt đối xử, tín nhiệm đúng đối tượng.

Mụ Bé đang tát nước từ thêm nhà trũng ra lổ đi chung tráng xi măng nằm kẹt giữa hai dãy phố đầu mặt. Xóm này chỉ còn có cái nhà bà già đang ở là chưa sửa sang xây lầu. Nền nhà thấp hơn mặt đường bốn tấc trời mưa to coi như tiêu. Mấy chân ghế giường đều có ngăn ghi dấu mực nước trong lần mưa ngập gần nhất. Bà già đang ngồi trên giường kiểu nước lụt, hai tay ràng quanh đầu gối ngó cảnh sóng nước lẫn tăn. Tôi đứng trên cái bàn trước đây tôi vẫn thường ngồi dạy Anh Văn cho các nhóm học thêm, nhìn bao quát. Tấm bảng dài hai thước vẫn còn nằm chẵn vẫn trên tường, quà tặng ngày nhà giáo của lớp New Concept có Yên Chi làm trưởng nhóm; bộ bàn ghế cũ 12 chỗ ngồi của gia đình Tuệ Anh chở xe ba bánh tặng trước ngày đi Mỹ.

– Thấy cô kê hai cái bàn so le chập chùng em mắc cười quá.

Cô bé vừa nói vừa lấy khăn giấy sụt sịt hỉ mũi. Vậy đó mà khi bỏ cái nhà này đi chỗ khác muốn chòi ở, tôi không mang những món kỷ niệm này theo. Lý do đơn giản là lúc gỡ tấm bảng ra mới thấy lòi chành một diện tích lớn dơ hầy chưa quét vôi; còn rinh bộ bàn ghế đi thì bà già không còn chỗ ngồi ăn cơm hoặc tiếp khách đến thăm.

Bà già ngồi bó gối coi thảm thiết. Nhà tối thui, chắc cả khu vực đang dính vào lịch cúp điện. Ở thành phố này gặp nhau người ta cười chào: Nhà chị bữa nay có điện không, xóm anh hết cúp nước chưa? (Không thấy hỏi thăm như bên Tây sau khi hôn qua hôn lại bốn cái. Hè này có đi Côte d’Azur không? Ở La Fayette đã rục rịch bày quần áo đầu thu

rồi, biết chưa?. Mùa mưa mà không hiểu sao nhà máy thủy điện cứ rên thiếu nước hoài. Mụ Bé chơi trò thất lũng buộc bụng chỉ thắp độc một ngọn đèn cây đủ thấy đường tát nước ngoài hàng ba. Nghĩ tội. Gần trăm tuổi bà già chịu trận ngồi chèo queo một mình dù có tám đứa con, dâu rể lũ khủ, 21 đứa cháu nội ngoại, 15 đứa cháu dâu rể đủ thứ quốc tịch màu da, 22 cháu cố. Mụ Bé là em của một ông anh cô cậu một ông con rể, tính ra đâu có bà con gì. Xa không xa, gần không gần, cũng chẳng phải người giúp việc. Chọn được một cách xử sự thích hợp thiệt trần ai khoai củ. Mụ nấu cơm cho bà già ngày hai bữa, dọn dẹp nhà cửa trong khi đó con cháu bà già ai cũng có cơ ngơi cao ráo ăn nên làm ra. Chẳng ai nghĩ đến việc chung tiền sửa sang cho bà một chỗ ở đàng hoàng. Cách đây vài năm sém chút nữa tôi phá cái nhà, xây lại. May mà tỉnh

ngộ kịp thời chứ không thôi thì vét nạo tiền dạy học hai chục năm ra làm trò khỉ. Nhà hương hỏa, các ông anh bà chị nói vậy. Có một đạo hơi lâu tôi giả đại ở trong nhà đó đi làm chí mạng về nuôi ông già nhậu như hũ chìm, bà già, ông anh mắc bệnh tâm thần, với một đứa con có cha cũng như không. Đạo đó tôi bị các ông bà ruột thịt trong nhà phê là sang đoạt. Ủ thì cứ ngồi đó chờ bà già nằm xuống để mà thay phiên nhau tát nước nhà hương hỏa. Hiếu đạo dữ. Từ hồi kiếm được cái chòi bên mé Kênh Nhiêu Lộc, tôi thấy đời mình ngon; lâu lâu khóa cửa đi chơi hai ba tháng. Mẹ già có mụ Bé lo. Các ông bà, mới hai năm nay giác ngộ cách mạng thành lập Công ty liên doanh trách nhiệm hữu hạn trả hiếu, huy động vốn từ Pháp, Mỹ và tại chỗ nhưng hình như chỉ có hai, ba cổ phần mỗi tháng chung tiền cho mụ Bé đi chợ, trả tiền điện nước

rác xà bông dầu cù là... Ông già qua đời, ông tâm thần đi chỗ khác chơi, con bé đã lớn đòi trách nhiệm đời mình. Bây giờ tôi chỉ việc bay lè tè ngó thiên hạ không tốn đồng xu; sướng quá rồi còn than trời trách đất gì nữa? Tôi ngồi chồm hổm trên bàn nhìn bà già. Tuổi già buồn há! Châu trời ở ngũ tuần như tôi thì chưa kịp râu rĩ kiểu nước lụt Hèn gì bà chị nhà thơ của tôi có lần than

– Nhà gì tối hù, buồn thấu trời. Lân nào đi thăm má về cũng bản thân hai ba bữa. Không sáng tác được một chữ.

Nhân có đó mà bà ta ít về. Khôn tổ mẹ.

Mụ Bé tát nước bằng cái chảo chiên hột gà, thấy tức muốn chết mà cản sao được. Nước dưới nền nhà xì lên theo kẽ nứt chứ có phải chỉ ở ngoài tràn vô

đâu mà cứ tát thôi là tát. Tôi ngồi ngó chán rồi mò lên gác. Nỗi buồn gác trọ. Sách vở, đồ chơi, búp bê của con bé còn để lưu niệm lại đây. Vậy chứ ở chỗ này hai mẹ con đã chia sẻ với nhau biết bao nhiêu thứ trong cuộc chiến đấu sinh tử chống lại nghèo đói bệnh tật dốt nát. Có điều sau trận chiến này con bé đã không có một cái nhìn khỏe mạnh về các giá trị đạo đức cổ điển đại khái như hôn nhân, gia đình, tình huynh đệ, lòng hiếu thảo, lý tưởng chính trị, tôn giáo, công bằng xã hội... vân vân và vân vân... Lỗi tại tôi, lỗi tại tôi mọi đàng. Giả diên Tôn Tấn hay giả đại Xúy Vân chẳng qua là để có mái che mưa nắng, sợ con khổ, con lang thang, con không có hộ khẩu để đi học. Ai có ngờ hơn 20 năm làm nhân chứng trong căn hộ 54 mét vuông nó thấy được cả lịch sử nhân loại một cách què quặt. Rất tiếc, và vô cùng ân hận.

Nhưng mà bà chị tôi có lý. Nhà gì tối hù, buồn thầu trời. Tôi mò xuống nhà, nhìn bà già ngồi chong ngóc trên giường hiu hắt chút xiu ánh sáng tắt vô từ hàng ba. Ngọn đèn cây gần lụn nổ lách tách tiếng tim đèn cháy. Mụ Bé vẫn tát nước mê man như bị quỷ nhập Một phía cái miệng chảo nhỏ bị cọ xát nhiều đã sáng bóng như được chà láng bằng bụi nhùi. Thôi, đi cho rồi. Tôi làm bộ hiểu đạo cúi đầu: Thừa má con đi. Chắc má biết con là đứa ít bất hiếu nhất trong cái lũ trời đánh. Bà già gật đầu. Chắc ngủ gục chứ chẳng lẽ đồng ý một cách dễ dàng như vậy mà chưa họp gia đình để có ý kiến biểu quyết của mấy người kia.

Hồi trước hễ cứ buồn buồn không có việc gì làm thì rủ đứa nào rảnh đi ăn bún riêu ở chợ Ga, bánh cuốn Tây Hồ, cháo vịt Thanh Đa hoặc cùng lắm thì uống

sinh tố ở chợ Tân Định. Bây giờ cứ lè phè kiểu này, chưa bao lâu đã thấy chán. Cái chòi ở mé Kênh Nhiêu Lộc có gì đâu mà phải ghé thăm. Bất quá kẻ gian thấy vắng chủ cạy cửa chôm mớ sách báo cũ đem bán ký-lô. Biết vậy ở lại Boris Vian nghe hai vợ chồng André rửa sả mình còn vui hơn.

Tôi mệt mỗi ngôi sụm xuống lễ đường nhìn dân chúng ăn chè cháo mì phở trứng vịt lộn hột gà vừa. Xe cộ xẹt qua xẹt lại nghe ù ù rần rần hoài hai bên tai. Bận rộn há! Ăn ngủ ỉa đái yêu ghét. Hạnh phúc và đau khổ. Nhưng như vậy còn hơn là chẳng có gì. Trong veo, ớn bỏ xừ. Tôi rà soát lại trong đầu những người quen biết, tự hỏi không biết trước đây mình có tò mò thắc mắc gì đời tư đứa nào nhưng không có cơ hội tìm hiểu, hoặc ầm ức muốn soi bói các hồ sơ mật

quốc gia, ngân sách thật sự dành cho chương trình giáo dục xóa đói giảm nghèo, chuyện tình ái của các bậc lãnh đạo... nay sẵn tiện hồn ma bóng quế khơi khơi đi thực tế cho đáng công chết bất kỳ tử. Mới tính sơ sơ đã thấy kế hoạch tham quan quá căng. Đúng ra thì cũng giống như xem xi-nê. Tụi nó giết nhau trên màn ảnh, mình hăng tiết muốn nhào vô đâu có được. Nó gặm cái đùi gà ở trên mình ngồi dưới này ăn hàm thụ. Nó đầu độc vợ nó rõ ràng mình thấy mà luật sư cãi cho nó trắng án vì không đủ bằng cứ. Thực tế kiểu đó tức hộc máu. Chớ quên là máu cũng không có để mà học. Tính kỹ lại coi sao.

Một bọn trong veo thấy tôi ngồi lì gần lỗ cống từ ngày này qua ngày kia bu lại coi. Lúc đó mới sực nhớ ra mình chết mà còn nuôi côi người ta đến quên mất

cộng đồng riêng. Bàn tán chỉ trở một hồi
bọn nó ré lên gần như đồng loạt:

– Cá một ăn mười là ma Việt kiều.

Một đứa mình miễn nhận xét.

– Việt kiều này chắc mới đi chưa lâu
đáo về để giựt le.

Một đứa khác nói:

– Thứ này Sài Gòn thiếu gì; đời bây
giờ khó biết ai Việt kiều ai Việt Nam.
Thơm phức hà.

– Hơn hai mươi năm rồi không phải
Việt Nam chứ Việt Bắc à?

Tụi này rõ ràng không biết gì về
chính trị. Tôi bực mình nạt:

– Đi chỗ khác chơi. Thấy người ta
hiền muốn nói gì thì nói đâu có được.

Cả bọn nhìn nhau hội ý. Một đứa đến gần nói nhỏ vô lỗ tai tôi, ý muốn giúp.

– Có cạc vi-zít không, đưa ra đi.

Strasbourg, tháng Tám, 1998

